

S. 706492
01
T. 20002

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING

ISSN 0013-8827. Officiële afkorting (World List): Ent. Ber., Amst.

Deel 41

1 mei 1981

No. 5

Adres van de Redactie:

B. J. LEMPKE, Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam — Nederland

INHOUD: ANDREW D. LISTON, *Profenusa thomsoni* (Konow) in the Netherlands (Hymenoptera, Tenthredinidae): 65; H. J. G. MEUFFELS, Nieuwe gegevens over Nederlandse Dolichopodidae (Diptera) II: 67; A. DIAKONOFF, Three correcting notes on the Tortricidae of New Guinea and South Celebes (Lepidoptera): 71; J. VAN DER VECHT, Corrections to several of the author's papers on Hymenoptera: 73; W. OORD, Baltsvlucht van *Nemophora degeerella* (Linnaeus) (Lep., Incurvariidae): 80; LITERATUUR: 66, 70, 72, 79.

***Profenusa thomsoni* (Konow) in the Netherlands (Hymenoptera, Tenthredinidae)**

by

ANDREW D. LISTON

ABSTRACT. — *Profenusa thomsoni* (Konow), a sawfly not previously recorded in the Netherlands, is noted from the Veluwe on the basis of leaf-mines and larvae collected by the writer. Notes on its biology are given.

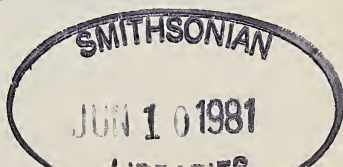
On 15th July 1980 I collected eight leaf-mines of *Profenusa thomsoni* (Konow) from *Betula pendula* Roth. growing beside the motorway at De Slenk, in the Veluwe near Arnhem. The mines of this sawfly are quite distinct from those of any other species. At first the larva makes a narrow, serpentine passageway in the upper surface of the leaf, starting at one of the veins near the middle. After the first instar, the larva feeds in a blotch mine. The bionomics of this species have been studied by Martin (1960), who includes a description of the larva. Altenhofer (1980) gives a key to sawfly leaf-mines in *Betula*.

P. thomsoni has been recorded over much of Northern and Central Europe, but the adult is not common (cf. Benson, 1952: 108). It is known also from Japan (Benson, 1959) and has been introduced to North America, where adults appear to be common and the species is widespread (Benson, 1962). The male is unknown and the species is entirely parthenogenetic. Unlike *Fenusa pusilla* (Lepelletier), it is not considered a serious forest pest in North America because its larvae feed too late in the year. This sawfly does not appear in the list compiled by Van Ooststroom (1976).

This insect appears to be difficult to rear. Dr. M. R. Shaw (in litt.) has also had difficulty in rearing adults from mines collected in Britain. My larvae were probably too young to reach maturity under artificial conditions. The problem with leaf-mines once removed from the plant is to strike a balance between mould and dessication, for once the larvae have left their mines they will not start feeding in another leaf.

REFERENCES

Altenhofer, E., 1980. Zur Systematik und Morphologie der in Baumblättern minierenden Blattwespen (Hym., Tenthredinidae). — *Z. angew. Ent.* 89: 42-53.

- Benson, R. B., 1952. Hymenoptera Symphyta. — *Handb. Ident. Br. Insects* 6 (2b): 51-137.
- , 1959. Further studies on the Fenusini (Hym., Tenthredinidae). — *Proc. R. ent. Soc. London (B.)* 28: 90-92.
- , 1962. Holarctic sawflies (Hymenoptera: Symphyta). — *Bull. Br. Mus. Nat. Hist., Ent.* 12(8): 381-409.
- Martin, J. L., 1960. The bionomics of *Profenus thomsoni* (Konow) (Hymenoptera: Tenthredinidae) a leaf-mining sawfly on *Betula* spp. — *Can. Ent.* 92: 376-384.
- Ooststroom, S. J. van, 1976. De Nederlandse Symphyta (halm-, hout- en bladwespen). Naamlijst. — *Wetensch. meded. K. Nederl. natuurh. Veren.* 114: 1-24.
- 99 Clermiston Road, Edinburgh, EH12 6UU, Scotland.

CHRYSANTHUS, PATER, NEDERLANDSE SPINNEN (vierde herziene druk door P. J. van Helsdingen), 1980. *Wet. Meded. K. Ned. natuurh. Veren.* nr. 141: 1-32, 115 fign.

De derde druk van deze uitgave, nog verzorgd door wijlen pater Chrysanthus zelf, verscheen als nr. 13 in 1971. In deze vierde druk zijn alle oorspronkelijke figuren weer opgenomen, wel een bewijs, dat ze goed waren. Maar de tekst is nu grondig herzien en in overeenstemming gebracht met de thans beschikbare gegevens en opvattingen, vandaar ook het nieuwe nummer. Daardoor is het weer een uitstekende inleiding tot de kennis van de Nederlandse spinnen geworden.

De prijs bedraagt voor leden van K.N.N.V. en N.E.V. f 4,25, voor anderen f 5,—. Te bestellen door overschrijving van het bedrag op postrekening 13028 ten name van Bureau K.N.N.V., Hoogenboomlaan 24, 1718 BJ Hoogwoud. — B. J. Lempke.

HARWOOD, R. F. & M. T. JAMES, 1980. ENTOMOLOGY IN HUMAN AND ANIMAL HEALTH. 7th edition, 548 pp., 265 figs. McMillan Publishing Co., Inc. New York. ISBN 0-02-351600-3. Prijs (gebonden) £ 18.00.

In 1969 verscheen de 6e editie van „Herms's Medical Entomology” van de hand van M. T. James en R. F. Harwood, en thans zo'n tien jaar later brengen de auteurs een zevende uitgave uit: „Entomology in Human and Animal Health”. In zijn algemene opzet en doelstelling is dit boek gelijk aan de vorige uitgave: een degelijk overzicht van de diverse facetten van de medische en veterinaire entomologie. Het is een standaard studieboek voor studenten in de parasitologie en medische entomologie, alsook voor hen die beroepsmatig werkzaam zijn op dit terrein. De eerste hoofdstukken zijn gewijd aan algemene beschouwingen ten aanzien van onderwerpen als morfologie en klassificatie van insecten en spinachtigen, aan epidemiologie en aspecten van de insectenbestrijding. Hierna wordt in een serie opeenvolgende hoofdstukken de meer specifieke problematiek met betrekking tot de diverse taxa van medisch en veterinair belangrijke arthropoden behandeld. Elk der hoofdstukken richt zich op een bepaalde diergroep: luizen, muggen, vliegen, vlooien, mijten etc. Per hoofdstuk worden biologie van representanten uit de groep, de betrokken ziekten, pathogenen en ziektebeelden, en de bestrijdings-aspekten in extenso behandeld.

De algemene indeling der hoofdstukken in het boek is grotendeels dezelfde als die in de vorige uitgave, doch de tekst is op vele plaatsen grondig herzien en aangepast aan recente gegevens. Het hoofdstuk handelend over bestrijding van plagen is geheel nieuw. Opvallend is, dat in de nieuwe uitgave beduidend meer aandacht is besteed aan de veterinaire entomologie. Determinatietabellen voor insectengroepen zijn uit het boek verdwenen. De lezer wordt in deze naar andere werken verwezen. De tekst van het boek is duidelijk en toegankelijk en staat in twee kolommen op de pagina afgedrukt. Het lettertype en bladindeling ervaar ik als zeer prettig. Het boek is rijk geïllustreerd met duidelijke figuren en foto's. De prijs lijkt alleszins redelijk. — W. P. J. Overmeer.